

I Bemærkningerne til Forslaget hedder det (Side 15): „Nærværende Lovforslag — den fjerde Folkeskolelov — bygger paa samme Maade paa Anordningen af 1814, der ikke i sin Helhed foreslaas ophævet; naar man har anset det for rigtigst at undlade dette, er det, dels fordi dette udmærkede Lovarbejde paa saa mange Punkter bærer Præg af Forudseenhed og sund Sans, at det er tiltalende at lade det bestaa som Grundlaget for dansk Skolelovgivning, som det har været det i over et Aarhundrede, og dels fordi den nærværende Lov bør begrænses til at omfatte selve Skolens Undervisning og Ordning og Reglerne om Undervisningspligten, men ikke optage Bestemmelser om Skolebygninger m. v., med Hensyn til hvilke Anordningen af 1814 endnu danner Grundlaget. . . .“

Herefter skulde det nye kun omfatte selve Undervisningen, medens Anordningen af 1814 stadig skulde staa ved Magt med Hensyn til f. Eks. Skolens Lokalteter, hvad der næppe kan være Meningen.

Dette principielle Spørgsmaal har stor Betydning med Hensyn til hele det Grundlag, hvorpaa Skolen arbejder. Medens det i Anordningen af 1814 hedder, at Maalet er at „danne dem (Børnene) til gode og retskafne Mennesker i Overensstemmelse med den evangelisk-christelige Religions Lære“, siges der om „Folkeskolens Begreb“ i den nye Lovs § 1, Stk. 2, kun dette, at Folkeskolen giver en Undervisning, der kan være „fælles Uddannelsesgrundlag for alle Samfundsmedlemmer“. Det gamle positive religiøs-moralske Grundlag er saaledes erstattet af en i kristelig Henseende intetsigende Bestemmelse. *Da det er Meningen, at det gamle Grundlag skal bevares, finder vi, at det maa forlanges, at det hidtil gældende Formaal for vor Skoles Arbejde enten optages i den nye Lov, eller at der i hvert Fald henvises til Anordningen af 1814.*

2) I § 40, Stk. 1, gives der Forældre, hvis Børn tilhører Folkekirken, Ret til at fritage deres Børn for Skolens Religionsundervisning uden som hidtil at udtræde af Folkekirken, paa Betingelse af, at der paa anden Maade drages Omsorg for Børnenes religiøse Undervisning. (Først derefter nævnes — i Stk. 2 — de Forældre, der ikke tilhører Folkekirken, og som paa samme Maade som hidtil kan fordrø deres Børn fritaget for Skolens Religionsundervisning).

I Bemærkningerne til denne nye Bestemmelse (Side 37) hedder det: „Man mener, at alle Forældre, ogsaa og maaske særlig de, for hvem Folkekirkens Lære er en personlig Livssag, maa kunne forlange deres Børn fritagne for Skolens Religionsundervisning, naar denne ikke tilfredsstillter dem.“

Denne Motivering synes ikke at forudsætte, at Forældre, for hvem Folkekirkens Lære er en personlig Livssag, normalt kan godkende Skolens Religionsundervisning, og de henvises da til — vel at mærke for egen Regning — selv at sørge for en mere tilfredsstillende Undervisning for deres Børn. En saadan Ordning maa anses for ganske uholdbar, især af Hensyn til de mindre bemidlede.

I Mod sætning hertil maa man fra kirkelig Side forudsætte, at Skolens Religionsundervisning skal være kirkelig forsvarlig, og at det normale derfor maa være, at de Forældre, der staa i Folkekirken, med Tillid kan lade deres Børn følge Skolens Religionsundervisning. Kun i særlige Tilfælde vil denne Regel kunne fraviges. Dette er saa meget mere ønskeligt, som de Garantier, som Lovforslaget anviser for, at Barnet faar en tilfredsstillende Undervisning i Stedet for Skolens, paa Forhaand maa anses for lidet betryggende. Bliver den givne Frihed benyttet i nogenlunde udstrakt Grad, f. Eks. i København og i de større Provinsbyer, vil det blive ganske uoverkommeligt for Præsterne at føre et effektivt Tilsyn med, at Børnene faar denne Undervisning. De nævnte Præsteattester vil saaledes blive vanskelige at præstere — eller ganske illusoriske. Hvis det, hvad man kan befrygte, blev almindelig Praksis at anbringe Religionstimen i Begyndelsen eller Slutningen af Skoletiden, er med denne Bestemmelse Døren desuden aaben for Misbrug i stort Omfang fra de Hjemms Side, hvor man har liden eller ingen Forstaaelse af Religionsundervisningens Betydning for deres Børn.

Det normale bør være, at kristne Forældre lader deres Børn følge den Religionsundervisning, som Skolen i Samarbejde med Kirken og under dennes Tilsyn giver deres Børn paa Kirkens Vegne. Kun undtagelsesvis bør Fritagelse kunne finde Sted, hvorfor Bestemmelserne herom formentlig burde staa som Paragraffens Stk. 2, medens den principielle Fritagelse for Forældre uden for Folkekirken bør staa som Stk. 1, og i Formuleringen maa det undtagelsesvis stærkt betones.

3) I § 43, Stk. 2, siges det, at Tiden for Konfirmationsforberedelsen fastsættes saaledes, at intet Barn derved forsømmer Skolen.

Hvis denne i øvrigt ikke klare Bestemmelse betyder, at Konfirmationsforberedelsen